

رعایت موازین ایمنی باید تبدیل به فرهنگ شود
راهی طولانی اما امیدوارکننده در پیش داریم
همیشه یک راه حل وجود دارد

تیر ۱۳۹۸، سال پنجم، شماره ۳۸
بسته فرهنگی الکترونیکی شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران

بررسی دستاوردهای گل سر سبد صنعت پالایش گاز کشور معجزه نبوغ و خودباوری ایرانی

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران:

رعایت موازین ایمنی باید تبدیل به فرهنگ شود

ایران با اشاره به ظرفیت‌ها و استعداد‌های فراوان پیمانکاران گفت: از شرکای تجاری شرکت که انصافاً پرتلاش و بسیار با دقت هستند، انتظار داریم به تناسب ساختار پروژه‌ها، تیم‌های قوی در حوزه H.S.E تشکیل دهند و کسانی را برای مدیریت پروژه‌ها انتخاب کنند که در حیطه ایمنی، باتجربه و به روز بوده و بر بخش نامه‌ها و دستورعمل‌های H.S.E اشراف کامل داشته باشند.

سمینار HSE پیمانکاران شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران، روز یکشنبه (۲۳ تیرماه) با حضور دکتر بهمن نیا، سرپرست مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست شرکت ملی گاز ایران، مدیرعامل، مدیران، روسا و مجریان شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران و نماینده‌های شرکت‌های پیمانکار برگزار شد.

هدف همه ما رسیدن به یک نقطه مشترک است و اگر خدای ناکرده خطایی در این مسیر رخ دهد، عواقب آن گریبانگیر همه اجزای پروژه اعم از کارفرما و پیمانکار خواهد شد.

وی با اشاره به اینکه بسیاری از حوادث در اثر سهل انگاری بسیار ساده رخ داده اند، تصریح کرد: نباید کاری کنیم که شهرت و اعتباری که طی همه این سال‌ها و با زحمت بسیار زیاد تلاشگران این عرصه به دست آورده ایم، در اثر بی احتیاطی کوچک از بین برود و پیامدهای منفی آن تا مدت‌ها شرکت را درگیر کند؛ ضمن آنکه حوادث صنعتی به لحاظ ابعاد انسانی نیز بسیار ناگوار و جبران ناپذیرند و احساس ناراحتی و عذاب وجدان برای افراد ایجاد می‌کنند.

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز

رعایت موازین ایمنی باید به عنوان یک ارزش ذاتی در پرسنل پروژه‌ها درونی شود و یکایک همکاران به این باور برسند که حفظ و ارتقای اعتبار شرکت‌ها در گرو نهادینه کردن روش‌های درست انجام کار و منطبق با اصول H.S.E است.

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران که در سمینار H.S.E پیمانکاران این مجموعه سخن می‌گفت، فرهنگ سازی را اصل اول در پیشگیری از وقوع حوادث برشمرد و افزود: حجم عظیم فعالیت‌های شرکت در قلمروهای گوناگون، لزوم اتخاذ مدیریت کارآمد برای برنامه ریزی و کنترل موضوعات ایمنی را ضروری ساخته است. بهرام صلواتی خطاب به مشاوران و پیمانکاران حاضر در این جلسه، آنان را شرکای تجاری و عضوی از خانواده شرکت مهندسی و توسعه گاز خواند و ادامه داد:

یادداشت

قصه درخشان متعهد بودنمان

مشغول مرور سایت پروژه «نورد استریم ۲» بودم که نگاهم به واژه «متعهد» (Committed) افتاد که بر پیشانی این وبگاه نقش بسته بود. برای لحظاتی تأمل کردم و با خود اندیشیدم که شرکت ما در کجای مسیر تعهد ایستاده و در دستیابی به شاخص‌های آن، تا چه اندازه کامیاب بوده است.

امروزه «تعهد» نه تنها برای این ابر پروژه بین‌المللی که برای اغلب کمپانی‌های معتمد پروژه محور دنیا به مثابه یک نقطه ایده آل و رسیدن به قله موفقیت به شمار می‌آید و ارزیابی این پارامتر تأثیرگذار برای ما در مقام سازمانی با مأموریت مشابه، می‌تواند جذاب باشد.

میزان «تعهد» در مباحث سازمانی با متغیرهایی مانند احساس تعلق، وفاداری و وظیفه شناسی افراد سنجیده می‌شود و سطح تعهد پایین مانند سم مهلکی است که علاقه به کار را از بین می‌برد و راه رسیدن به اهداف را سد می‌کند.

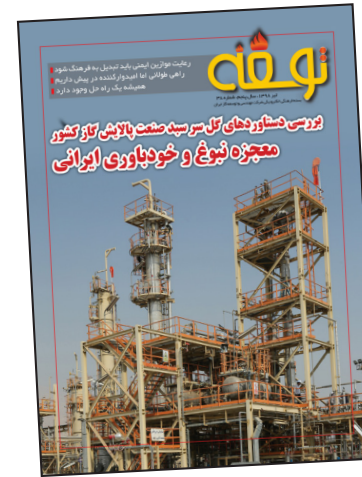
اما به باور بنده برای واکاوی این امر مهم نیاز به تئوری

پردازشی و مباحث نظری پیچیده و دشوار نداریم. واقعیت آن است که توصیف و تبیین پدیده‌های افتخارآمیزی که هر روز در مقابل دیدگان ما می‌درخشد و همکارانی که فراتر از شرح وظایف خویش، مشتاقانه عینیت بخشی به اهداف شرکت را پیگیری می‌کنند، خود یک تابلوی تمام عیار از عناصر زیبایی شناختی تعهد را به تصویر می‌کشد و تجسم آن را به حقیقی‌ترین شکل در آینه معنا انعکاس می‌دهد.

یاران همراه! مگر نه این است که جان مایه «تعهد» بر مبنای نگرش و احساس درونی و قلبی افراد نسبت به سازمان استوار است و اکنون نیروی انسانی مهندسی مظهر فعالیت از دل و جان برای ارتقا و توسعه زیرساخت‌های کشور است و نیک مردان ما پشت دروازه‌های شهرها و در نهایت گمنامی، غوغایی برپا کرده اند که صدایش همه جا طنین انداز شده و دستاوردهای شان به سان درختانی پرثمر در گوشه و کنار ایران عزیز روییده است. اگرچه درخشش همکاران ما در پهنه کشور تازگی ندارد اما تفاوت در آنجاست که این بار در یکی از دشوارترین مقاطع تاریخ این سرزمین و در شرایطی که بسیاری از طرح‌های توسعه ای و عمرانی مملکت رونق همیشگی را ندارند، ما شاهد استمرار موفقیت‌ها هستیم و حتی نتایجی به مراتب ایده آل تر از سنوات گذشته را به دست آورده ایم.

آری! آنها که موفق بوده اند می‌خواهند همیشه در اوج بمانند و عطش موفقیت شان با چیزی به جز فتوحات جدید سیراب نخواهد شد و خلق تصاویر متعهدانه تر از ظفرمندی‌های سزاوارانه شان تداوم خواهد یافت. بیایید دست مریزاد بگوئیم به همه دست‌اندرکاران، مهندسان و کارگرانی که در اوج گرفتاری‌های پروژه‌ها، جوهره وجودی خود را نشان دادند و قدردانی کنیم از مدیرانی که ده‌ها دلیل برای نامیدی داشتند، اما با جمله‌های الهام بخش و آینده نگارانه به نیروی انسانی خود روحیه دادند و آنها را با انگیزه و انرژی، راهی آوردگاه و میدان خدمت کردند. این است معنای تعهد!

بازوانتان پرتوان، دل‌های تان شاد و تعهدتان مستدام! مسعود علی گل، مسئول ارتباط با رسانه‌ها

۳	رعایت موازین ایمنی باید تبدیل به فرهنگ شود
۴	معجزه نبوغ و خودباوری ایرانی
۶	گزارش تصویری
۸	راهی طولانی اما امیدوارکننده در پیش داریم
۱۰	در عملیات بدر «آرپی‌چی زن» بودم
	دوره‌های خانوادگی با طعم هنر
۱۲	غلامرضا علی‌نژاد: سینما؛ ساعتی برای تفریح و فراغت خانواده‌ها محمد عبدالوند: نظرسنجی، یک اتفاق خوب سعید آخوند نسب: انتخاب فیلم‌ها از ژانرهای مختلف منوچهر مشهوری: تامین نیازهای فرهنگی سلاطین گوناگون
۱۴	سیستم مدیریت یکپارچه IMS
۱۶	همیشه یک راه حل وجود دارد

مدیر مسئول:

بهرام صلواتی

مدیر اجرایی:

فاطمه هلیسای

با سپاس فراوان از همکاری:

عباس قهرمانی، روح ا... شیرمحمدی

و سید شریف فرحناک

شناسنامه

بسته فرهنگی تیر ۹۸

بررسی دستاوردهای گل سرسبد صنعت پالایش گاز کشور:

معجزه نبوغ و خودباوری ایرانی

افتتاح واحد صنعتی تولید ماده بودارکننده که در واپسین روزهای سال گذشته از سوی رییس‌جمهور انجام شد بار دیگر نگاه‌ها را به سوی پیشرفت‌های کشور در عرصه بومی‌سازی فناوری‌های صنعت پالایش گاز جلب کرد. برای کشوری که انرژی‌اش گازمحور است و هیچ وقفه‌ای در روند تولید آن پذیرفتنی نیست، پاسخگویی به نیازهای متنوع فرآیندی، توسعه‌ای، بهینه‌سازی و آب، برق و بخار پالایشگاه‌های گاز ضرورتی انکارناپذیر است. طرح‌های پالایش شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران با تکیه بر استعدادها و مدیریتی و اجرایی خود و تجهیز به دانش روز دنیا تاکنون ده‌ها دستاورد سودمند و گرانبها به صنعت گاز عرضه کرده و اکنون نیز پروژه‌های عظیمی مانند میتزینگ و احداث مخازن ذخیره‌سازی را در دست اجرا دارد.

موفقیت‌های درخشان اقتصادی و تکنولوژیکی صنعت پالایش گاز کشور که در پرتوی تلاش‌های تحسین‌برانگیز فرزندان این مرز و بوم حاصل شد و خودکفایی کشور در یکی از دشوارترین مقاطع تاریخی رقم زد، یک‌بار دیگر ثابت کرد که هیچ مانع و محدودیتی نمی‌تواند در عزم و اراده مهندسان ایرانی برای فتح افق‌های جدید در توسعه کشور خللی وارد کند. مهدی آقاجانی، سرپرست ساختمان و نصب طرح‌های پالایش در این مصاحبه ابعاد مختلف دستاوردهای اخیر این مجموعه پربار و موفق را تشریح کرده که از نظر می‌گذرد.

نَه‌قَد - امتیازات خاص و دستاوردهای پروژه ادورانت را از دیدگاه اقتصادی، خودکفایی و چشم‌انداز صادرات تشریح کنید.

این پروژه با هدف خودکفایی کشور در تامین محصول استراتژیک مرکاپتان به‌عنوان ماده بودارکننده گاز طبیعی و به ظرفیت تولید ۸۰۰ تن در سال اجرا شد و ایران را وارد باشگاه جهانی تولیدکنندگان این فرآورده کرد. ما توانستیم محصولی تولید کنیم که نسبت به محصول مشابه شرکت فرانسوی، از خلوص بالاتری برخوردار است و در قیاس با تولیدات شرکت روسی از برخی فرآیندهای پیشرفته‌تر و پیچیده‌تر سود می‌برد.

احداث واحد تولید ماده بودارکننده از پروژه‌های سودآور و اقتصادی صنعت گاز محسوب می‌شود چرا که دوره بازگشت سرمایه ۲ تا ۳ سال برای آن پیش‌بینی شده است. امکان صادرات مازاد بر نیاز داخل نیز برای این پروژه وجود دارد و این مهم به معنای سودآوری و خلق ثروت برای کشور و پتانسیل تصاحب بازارهای متقاضی در منطقه است. علاوه بر مزایای یاد شده، این فرآیند به‌گونه‌ای طراحی شده که پس از جداسازی ترکیبات گوگردی و کربنی، کیفیت میعانات گازی نیز بهبود می‌یابد و میعانات پالایشگاه با قیمت و ارزش‌افزوده بیشتری معامله می‌شوند. از ویژگی‌های این پروژه استفاده از فناوری‌های پیشرفته برای بسته‌بندی

مرکاپتان طبق موازین زیست محیطی است که سبب می‌شود فروش و توزیع این ماده بدون آسیب به محیط انجام شود.

نَه‌قَد - کمی درباره دشواری‌های پروژه ادورانت بگویید.

بیش از ۱۲۰۰ مدرک مهندسی در مرحله طراحی تفصیلی صادر شد که هر کدام از این مدارک چندین بار ویرایش شدند که نشان‌دهنده حجم بالای کار در فاز طراحی است. از سوی دیگر، انواع و اقسام تجهیزات خاص پروژه به دشواری بسیار تهیه شد. این پروژه در محوطه پالایشگاه فاز یک اجرا شد که از مهم‌ترین تاسیسات مجتمع گاز پارس جنوبی است از این‌رو در بخش اتصالات و اجرای

خطوط زمین و زیرزمین با دقت بالایی کار کردیم. طبیعی است که اولویت بهره‌بردار، تداوم تولید و اولویت ما اجرای پروژه بود که باعث دوگانگی شده و گاهی سبب ایجاد مشکل در زمان‌بندی پروژه می‌شد.

نَه‌قَد - کمی از اهداف و دستاوردهای پروژه احداث مخزن ذخیره میعانات گازی بگویید.

همان‌طور که می‌دانید در فرآیند تولید گاز، مقادیری میعانات همراه گاز نیز تولید می‌شوند که باید به نحوی ذخیره شوند. بدیهی است که اگر نتوانیم میعانات گاز تولیدی پالایشگاه را ذخیره کنیم، روند تولید گاز متوقف می‌شود. از این‌رو برای تداوم تولید گاز در پالایشگاه پارس‌پان، احداث مخزن ذخیره میعانات گازی به ظرفیت ۷۰ میلیون لیتر و در محل پالایشگاه پارس‌پان در دستور کار قرار گرفت. این پروژه اکنون مراحل نهایی‌اش را طی می‌کند و بنابر برنامه‌ریزی انجام شده، قرار است در دو فاز آماده بهره‌برداری شود. فاز اضطراری به‌گونه‌ای طراحی شده که در موقع لزوم نیازهای پالایشگاه را پوشش دهد. فاز تکمیل مخزن نیز طبق برنامه در حال انجام است و برخورداری از سقف شناور از ویژگی‌های منحصر به فرد آن است.

نَه‌قَد - پروژه سیستم‌های اندازه‌گیری (میتزینگ) از جمله برنامه‌های مهم طرح به شمار می‌آید. درباره اهداف و دستاوردهای این پروژه توضیح دهید.

این پروژه با هدف اندازه‌گیری کمی و کیفی گازهای خروجی ۴ پالایشگاه اصلی مجتمع گاز پارس جنوبی تعریف شده و امکان پایش آنلاین گازهای تولیدی این مجتمع را فراهم می‌کند. در واقع ما می‌توانیم مزایای پروژه میتزینگ را در دو بخش کمی و کیفی دسته‌بندی کنیم.

نَه‌قَد - درباره ضرورت‌های پایش کیفی خروجی‌های پالایشگاه‌ها صحبت کنید.

همان‌طور که می‌دانید گاز خروجی پالایشگاه‌ها باید دارای مشخصات معین و به لحاظ برخی ترکیبات در محدوده مجاز باشد. مقادیر ترکیبات گوگردی، مرکاپتان‌ها و میزبان آب و مشخصات فیزیکی هیدروکربن‌ها در خروجی پالایشگاه باید مطابق استاندارد و در محدوده مشخصی باشند هرگونه تولید

غیراستاندارد و وجود ترکیبات مضر در گاز خروجی می‌تواند پالایشگاه را با جریمه‌های جدی مواجه کند. این موضوع در بحث صادرات اهمیت دوچندان دارد چرا که کشور دریافت کننده، گاز ورودی را پایش می‌کند و در صورتی که مواد مضر فراتر از حدود استاندارد باشند، کشور صادرکننده جریمه می‌شود. از این‌رو برای ردیابی و کشف علت و منشا عدم رعایت‌های احتمالی و استاندارد سازی خروجی پالایشگاه‌ها پروژه میتزینگ تعریف شد.

نَه‌قَد - درباره فواید اجرای پروژه میتزینگ در بخش کمی توضیح دهید.

این پروژه در ۴ پالایشگاه به اجرا در آمده و قابلیت اندازه‌گیری ۲۰۰ - ۲۱۰ میلیون متر مکعب در روز را دارد که معادل ماکزیمم مقدار تولیدی این پالایشگاه‌ها به‌شمار می‌آید. لازم است عنوان کنم که یکی از مزایای اصلی این پروژه کالیبراسیون تجهیزات اندازه‌گیری در محل است، این در حالی است که سابقاً میتزها برای کالیبراسیون به خارج از کشور ارسال می‌شد.

نَه‌قَد - کمی از مراحل و سختی‌های پروژه میتزینگ بگویید.

بحث اتصال ایستگاه‌های میتزینگ به خروجی پالایشگاه‌ها و خط انتقال، یکی از چالش‌های عمده در اجرای این پروژه بود. ما برای قراردادن ایستگاه در خروجی پالایشگاه ناچار به اجرای عملیات برش و جوش بودیم تا گازهای خروجی از میتر عبور کنند. عملیات اتصال در بازه زمانی محدود Shutdown پالایشگاه انجام شد و اجرای موفق آن تحسین همکاران پالایشگاه را برانگیخت.

تعدد ذی‌نفعان از چالش‌های دیگر پروژه میتزینگ بود. معاونت دیسپچینگ شرکت ملی گاز، معاونت نظارت بر صادرات فرآورده‌های نفتی وزارت نفت، شرکت انتقال گاز، مدیریت نظارت بر تولید، سازمان پدافند غیرعامل کشور، سازمان حراست و پالایشگاه‌های گاز از ذی‌نفعان دخیل در این پروژه بودند که هماهنگی و پیشبرد پروژه را سخت و زمان‌بر می‌کرد.

نَه‌قَد - اکنون پروژه میتزینگ در بخش کمی و کیفی چه وضعیتی دارد؟

سیستم‌های اندازه‌گیری هم اکنون در پالایشگاه‌های اول، دوم، سوم و پنجم در سایت یک منطقه عملیاتی نصب شده اند و از آنجا که از

بهترین برندهای میتروآنالایزر دنیا در این پروژه استفاده شده است می‌توان خروجی پالایشگاه‌ها را با دقت بسیار بالایی رصد و پایش کرد. اطلاعات دریافتی توسط تجهیزات اندازه‌گیری در اتاق کنترل پالایشگاه‌ها رویت شده و برای تصمیم‌گیری‌ها یکلان به مرکز دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران ارسال می‌شود.

تجهیزات اصلی این پروژه به مرحله راه اندازی و بهره‌برداری رسیده است و هم اکنون اقدامات رفع نقص تجهیزات جانبی در حال انجام است. پالایشگاه‌ها نیز از اجرای این پروژه بسیار رضایت دارند چراکه نسبت به گذشته بهتر می‌توانند فرآیندهای تولید را کنترل کنند و به لطف اطلاعات اخذ شده از آنالایزرها، تولیدی کاملاً استاندارد داشته باشند.

نَه‌قَد - کدام پروژه‌ها در طرح‌های پالایشی در مرحله مناقصه قرار دارند.

پروژه بهبود سیستم اندازه‌گیری کیفی ایستگاه گازی بازگان هم اکنون مراحل انتهایی فرآیند مناقصه را طی می‌کند. پروژه F & G (بهبود سیستم‌های اعلان و آشکارسازی گاز) پالایشگاه پارس‌پان در مرحله پیش پرداخت و شروع به کار است. همچنین پروژه توسعه پالایشگاه ایلام در مرحله نهایی فرآیند تهیه اسناد مناقصه و انتخاب مشاور قرار دارد.

نَه‌قَد - در پایان اگر صحبتی دارید، بگویید.

پالایشگاه‌های گاز مهم‌ترین ذی‌نفعان ما هستند. ماموریت پالایشگاه‌های گاز تولید این انرژی بدون حتی یک لحظه وقفه است و این موضوع سبب مشکلات فراوانی می‌شود. همه می‌دانیم که فعالیت‌های اجرایی در پالایشگاه‌ها با چه محدودیت‌هایی مواجه‌اند. اخذ مجوزهای کاری با توجه به زنده بودن پالایشگاه‌ها، تغییرات این تاسیسات حین اجرای پروژه‌ها و محدودیت در دادن خدمات آب، برق و بخار، باعث ایجاد مشکل برای پروژه‌ها می‌شود. نکته دیگر در ارتباط با چرخه کار در پروژه‌های EPC شامل انجام فعالیت، ارائه صورت وضعیت و پرداخت پول است. هر یک از این سه عنصر به هم وابسته بوده و چنانچه دچار تاخیر شوند چرخ پروژه بدرستی نچرخیده و رسیدن به اهداف پروژه با اشکال مواجه می‌شود. لذا مراقبت و رسیدگی به هر یک از این سه عنصر از اهمیت بالایی برخوردار است.

سمینار HSE پیمانکاران شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران

مشاور مدیرعامل شرکت ملی گاز
در امور زنان و خانواده:

راهی طولانی اما امیدوارکننده در پیش داریم

به دنبال حضور موثر زنان تحصیلکرده و توانمند در عرصه‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی کشور، وجود ساختاری برای شناسایی توانمندی‌ها و نحوه استفاده بهینه از تیمی از جمعیت کشور به عنوان بازوان پر توان و سرمایه‌های انسانی انکارنشده کشور ضروری بوده و از طرفی باتوجه به نگرش دولت در استفاده هرچه بیشتر از این قشر از جامعه در امور اجرایی و واگذاری مسئولیت‌ها به آنها، تربیت و آموزش زنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است. در این راستا و به منظور ساماندهی امور مربوط به زنان شاغل و تلاش برای مرتفع ساختن مسائل، مشکلات، موانع و همچنین ایجاد زمینه‌های توان افزایی و ارتقای شغلی‌شان ضرورت تشکیل امور زنان و خانواده در ارگان‌ها و سازمان‌ها به عنوان موضوعی مهم مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گرفته و تاکید بر نگاه تدبیر و اعتدال با طرح ایده‌های گسترده‌تر مبتنی بر نقش محوری زنان در تحکیم مناسبات خانوادگی و ضرورت‌های اجتماعی و اقتصادی حضورشان در جامعه، توجه به زنان شاغل به یکی از اولویت‌های مرکز امور زنان تبدیل شده است. فریده پاداشی، مشاور مدیرعامل شرکت ملی گاز در امور زنان و خانواده و معاون منطقه ۲ حسابرسی در این مصاحبه برنامه‌های این امور را تشریح کرده است.

نَه‌قَه - امور زنان شرکت ملی گاز ایران از چه زمانی و با چه اهدافی شروع به کار کرد؟

صنعت نفت با پیروی از سیاست‌های روزآمد در حوزه زنان نسبت به تشکیل امور زنان و خانواده وزارتخانه اقدام کرد. پس از آن شرکت ملی گاز ایران در راستای سیاست‌های تعریف شده از سوی وزارت نفت در حوزه زنان و خانواده، طی حکمی سال ۹۳ از سوی مدیرعامل وقت آغاز به فعالیت کرد. به طور قطع این اقدام، تحولی اساسی در حوزه زنان محسوب می‌شود زیرا علاوه بر توجه به حفظ کرامت انسانی زن، تاکید بر حضور مثبت او در محیط کار، زنان شاغل را نه تنها جزیی از

منابع انسانی که جزیی از سرمایه انسانی تلقی می‌کند که می‌تواند زمینه رشد و ارتقای زنان توانمند کشور را مهیا کند. امور زنان شرکت ملی گاز ایران از ابتدای فعالیت تاکنون تلاش داشته با برنامه‌های فرهنگی، آموزشی زمینه‌های لازم را برای تغییر نگرش مدیران ارشد و سیاست‌گذاران شرکت به جایگاه واقعی زنان فراهم آورد و بر خودباوری زنان تاکید داشته باشد.

نَه‌قَه - برای اجرایی کردن این اهداف چه برنامه‌هایی دارید؟

اقدامات و اهداف امور زنان با تمام چالش‌های پیش‌رو به عنوان نخستین تجربه در مشارکت زنان متخصص برای ایفای حقوق انسانی و ارتقای

جایگاه سازمانی، تلقی می‌شود اما در قیاس با گستردگی مطالبات زنان و اقدامات ضروری برایشان از جمله برقراری عدالت جنسیتی، توان افزایی و فرهنگ‌سازی به منظور تغییر نگرش عمومی برای نقش آفرینی زنان، هنوز راهی بس طولانی در پیش است. لذا با توجه به رسالت امور زنان و خانواده در توانمند سازی زنان شاغل و دستیابی به اهداف، برنامه‌ریزی مناسب و تلاش برای تحقق آن امری ضروری بوده و از این‌رو برنامه‌های پیشنهادی برای افزایش مهارت‌های بانوان در قالب کارگروه‌های تخصصی مختلف (آموزش، پژوهش، فرهنگی و ارتباطات، اصلاح مقررات و تحول اداری، سلامت، محیط زیست و

نَه‌قَه - درباره برنامه‌های امور زنان در بخش سلامت توضیح دهید.

با توجه به اولویت‌بخشی به برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی ویژه ارتقای سلامت‌رسان و خانواده که در زمره اهداف کلان مندرج در سند چشم‌انداز و برنامه راهبردی امور زنان و خانواده وزارت نفت بوده است، امور زنان شرکت ملی گاز نیز در سال‌های ۹۶ و ۹۷ نسبت به برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های سلامت اقدام و در سطح شرکت این دوره‌ها را برای شاغلان و خانواده‌ها اجرا کرده است. تاکنون طی ۱۱۳ ساعت کارگاه آموزشی برگزار شده ۶۸۲/۶ نفر-ساعت در ستاد، ۳ پالایشگاه، ۲ منطقه عملیاتی و ۱۲ شرکت گاز استانی از این دوره‌ها بهره‌مند شده‌اند که نتایج ارزیابی انجام شده حاکی از رضایت شرکت‌کنندگان بوده است.

نَه‌قَه - در بخش محیط زیست چه برنامه‌هایی به اجرا در آمده است؟

با توجه به اهمیت فرهنگ‌سازی و حساس کردن عموم کارکنان به ویژه زنان شاغل به مصرف بهینه منابع انرژی که معاونت امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری نیز به آن تاکید داشته و ترویج این فرهنگ را از جمله وظایف امور زنان برشمرده است، اولین سمینار در این حوزه به میزبانی شرکت ملی گاز با عنوان «سواد آبی، ظرفیت‌سازی اجتماعی با رویکرد خانواده» برگزار شد.

نسبت به ماموریت و رسالت آنها در سازمان دارد برای سال ۹۸ پکیج دوره‌های مهارت‌های ارتباطی شامل شایستگی‌های برقراری ارتباط موثر، گوش دادن فعال، مذاکره، اقناع و تیم‌سازی برنامه‌ریزی شده است. همچنین پیش‌بینی اجرای دو سمینار در ۶ ماهه اول و دوم سال و پیش‌بینی برگزاری دوره ارتباط بدون خشونت در سال ۹۸ برای همکاران با مشارکت امور آموزش ملی گاز ایران در دستور کار است.

نَه‌قَه - در بخش خانواده چه فعالیت‌هایی داشته‌اید؟

با عنایت به سیاست‌های کلی خانواده ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و دستور ریاست محترم جمهور مبنی بر ضرورت انجام برنامه‌ریزی برای اجرایی کردن آن و تاکید مقام عالی وزارت در ارتباط با ساماندهی فعالیت‌های مرتبط با حوزه خانواده در صنعت نفت مسئولیت راهبری و یکپارچه کردن اهداف و سیاست‌ها و برنامه‌ریزی آن به امور زنان و خانواده محول شد که در سال ۹۶ در سطح صنعت نفت، ۸ نشست تخصصی و در سال ۹۷، ۶ نشست تخصصی برگزار شد. امور زنان شرکت ملی گاز ایران ضمن مشارکت نسبت به معرفی مشاوران و همکاران علاقه‌مند اقدام و تاکنون ۹۵۰ تن در این نشست‌ها حضور داشته که به میزان ۴ هزار و ۷۵۰ نفر-ساعت از جلسات آموزشی بهره‌مند شده‌اند.

ورزش) در حوزه زنان شرکت ملی گاز ایران برای سال ۹۸ در دستور کار قرار دارد.

نَه‌قَه - کمی درباره برنامه‌های امور زنان در حوزه پژوهش صحبت کنید.

در حوزه پژوهش با تلاش‌های انجام شده از سوی نماینده پژوهش و حمایت‌های مدیریت پژوهش و فناوری و رییس پژوهش منابع انسانی ۶ پروژه پژوهشی در قالب پایان‌نامه دکترها و کارشناسی ارشد و با تخصیص بودجه لازم اجرایی شده است.

همچنین اولین پروژه تعریف شده برای شرکت ملی گاز ایران با عنوان بررسی عوامل موثر بر تعادل کار و زندگی و تحکیم بنیان خانواده صنعت نفت با تاکید بر عوامل سازمانی با همکاری دانشگاه الزهرا و مدیریت پژوهش و فناوری به عنوان اولین پژوهش در مهرماه سال جاری به اتمام رسیده است.

نَه‌قَه - برای سال ۹۸ چه پروژه‌های پژوهشی در دست اقدام است؟

شناسایی عوامل موثر بر مشارکت اقتصادی، اجتماعی و سازمانی زنان شاغل در صنعت نفت و همچنین بررسی شکاف‌های جنسیتی در بین کارکنان شرکت ملی گاز ایران و ارائه راهکارهای مناسب را در دست اقدام داریم.

نَه‌قَه - در بخش آموزش چه برنامه‌هایی دارید؟

با توجه به اهمیت آموزش نیروی انسانی که بیشترین تاثیر را در مسیر آشنایی زنان شاغل

محمد عرفاتی، بازرسی فنی

در عملیات بدر «آرپی جی زن» بودم

۱۷ سالم بود که به جنگ پیوستم. سال ۶۲ وارد جنگ شدم و در چند عملیات تا پایان جنگ شرکت داشتم. قبل از اینکه به جبهه بروم، سه ماه آموزش نظامی دیدم. از شهر کاشان اعزام شده بودم. دو ماه بعد از عملیات «الفجر ۴» بود. برای آموزش به پادگان ۱۵ خرداد اصفهان اعزام شدم. برای آمادگی بدنی و امتحان افراد در مدت دو روز چندین کیلومتر ما را دواندند تا اگر کسی احساسی شده، برگردد. بعد که برخی‌ها برگشتند، دسته‌بندی شدیم و آموزش‌ها شروع شد. نخستین بار به غرب اعزام شدم، اما کل لشکر به دلیل وجود عملیاتی که در پیش بود، به جنوب انتقال یافت و برای عملیات خیبر آماده شدیم. از قبل هم، چون در شهرستان آموزش‌های امدادگری دیده بودم به‌عنوان نیروی پیاده و امدادگر در جبهه حضور یافتیم. بچه‌ها برای عملیات شور و شوق داشتند و این گونه نبود که هر کس به جبهه آمد، مستقیم به خط مقدم برود.

به دارخوین رفتیم که مقر لشکر ۱۴ امام حسین (ع) بود و آن موقع شهید حسین خرازی فرمانده لشکر بود. باز هم آموزش می‌دیدیم و این آموزش‌ها مرتبط با عملیاتی بود که در پیش داشتیم. برای عملیات خیبر به پاسگاه زید رفتیم. اصل عملیات این بود که جاده لجستیکی بصره - العماره را محاصره کنیم. باید جزایر مجنون را می‌گرفتیم. از این جزایر نفت صادر می‌شود. از آنجا که طلایه، سمت چپ جزیره مجنون بود، باید گرفته می‌شد تا جزایر آزاد شوند. برای همین به طلایه حمله کردیم. به‌مدت سه شب بچه‌های لشکرهای دیگر به طلایه حمله کردند و متأسفانه خط نشکست. جزیره شمالی گرفته شد و جزیره جنوبی که شاهرگ حیاتی صدام بود و نفت صادر می‌کرد، سقوط نکرد. اگر طلایه سقوط می‌کرد، راه برای فتح جزیره جنوبی آسان‌تر می‌شد. جاده‌های جنوب به‌دلیل نقاط استراتژیک

از سطح زمین بالاتر هستند. طلایه هم همین‌طور بود و آب در یک‌طرف جاده جریان داشت و در طرف دیگر جاده باتلاق بود و روی سطح جاده به ارتفاع نیم متر بالاتر از آب بود. جاده حدود ۲ کیلومتر با عراقی‌ها فاصله داشت و ما باید از آن گذر می‌کردیم. تا گردن در آب بودیم یعنی سلاح‌مان را که روی دست‌مان بود، روی شانه‌مان گذاشته بودیم. جالب این است که نیروی عراقی تا ۴۰۰ متری مان آمده بود و مین می‌کوبید. اما می‌دانست ما او را نمی‌زنیم چون ستون لشکر او می‌رود و ما هم می‌دانستیم اگر او صدا کند، خودش کشته می‌شود. او کار خودش را می‌کرد و ما هم کار خودمان را باید خط شکسته می‌شد و اگر نمی‌شکست جزیره شمالی که توسط نیروهای خودی فتح شده بود، سقوط می‌کرد. همین‌طور که ستون حرکت می‌کرد، زخمی هم می‌دادیم. فردی که دو پایش را از دست داده بود و خون زیادی از او می‌رفت، وقتی به او رسیدیم، می‌گفت یا حضرت ابوالفضل (ع) اگر تو دو دستت را دادی، من هم دو پایم را دادم و به بچه‌ها می‌گفت جلو بروید. من سریع دو عدد گارو (وسایله‌ای است که رگ‌های خونی را می‌بندد و مانع خونریزی می‌شود)، به پایش بستم تا نیروهای امدادی برسند. پشت تیربارچی‌های عراقی رسیدیم که داشت بچه‌ها را می‌زد. دوتا از این تیربارها خاموش شد اما یکی همچنان می‌زد. همه سنگرهای عراقی در منطقه، تحت لایسنس مهندسی رزمی فرانسوی‌ها بود. سنگرهای ۸ ضلعی کار می‌کردند که به ۳۶۰ درجه احاطه داشتند و گلوله آرپی جی هم رویش کارگر نبود. نزدیک ساعت ۶ صبح بود که آخرین تیربار هم خاموش شد. تیربارچی زخمی شد و فرار کرد و

بچه‌ها به او تیر زدند و به زمین افتاد. وقتی به او رسیدیم از پشت سر صدایی شنیدم، صدایش آشنا بود، او کسی نبود جز شهید حسین خرازی، فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین (ع). شهید حسین خرازی به من گفت زخم این را ببند. فرمانده لشکر بود و پا به پای ما می‌آمد. فرمانده گردان ما حسن باباقربانی بود که همانجا با دو گلوله خمپاره ۸۱ شهید شد و ما هم به بچه‌ها چیزی نگفته بودیم چون اگر در عملیات، فرمانده گردان شهید شود، گردان از هم می‌پاشد. عراقی‌ها بستم و گفتم همینجا بنشین تا اولین آمبولانس بیاید. اول مین کوب‌ها و پشت سر آنها بولدوزرها حرکت می‌کردند تا ماشین‌ها بتوانند نیروها را تغذیه تسلیحاتی و مجروحان را هم جا به جا کنند. عراقی‌ها داشتند ترک مواضع می‌کردند. لشکر حاج احمد کاظمی و دو لشکر دیگر همان روز جزیره جنوبی را آزاد کردند. دو روز قبل از اینکه به طلایه بیاییم به پاسگاه زید رفته بودیم تا آنجا را بگیریم اما عقب‌نشینی کردیم زیرا جزیره شمالی باید گرفته می‌شد. تیربارچی عراقی را که مجروح شده بود پیش خودم نگه داشته بودم و بچه‌ها هم به جلو می‌رفتند. گلوله ثانیه به ثانیه به زمین می‌خورد. حدود ساعت ۸ صبح بود که آمبولانس آمد و اسیر را سوار کردیم. شهید خرازی آمد و گفت به فلان سنگر تحویلش دهید. خط را که شکسته بودیم یک سنگر را مخصوص اسرا تدارک دیده بودیم. او را رساندیم و شهید خرازی آمد و از

اطلاعات گرفت. دوباره به خط آمدم. ساعت ۹ صبح بود که شهید خرازی به خط آمد و آنجا دستش ترکش خورد و با یک نفر دیگر دستش را بستیم و نگذاشتیم کسی بفهمد. طلایه را از دست دادیم ولی جزایر شمالی و جنوبی را که صادرکننده نفت عراق بودند، گرفتیم. ما گردانی ۳۵۰ نفره بودیم و تنها ۳۵ نفر از طلایه برگشتیم. صدام هفت سپاه داشت و قبل از جنگ مدعی بود که قوی‌ترین نیروی زمینی آسیا را دارد. فردای آن روز به جزیره جنوبی آمدیم. از زمین و آسمان گلوله می‌بارید. برای پدافند رفته بودیم و سنگر هم نداشتیم و با دست باید سنگر حفر می‌کردیم. بعد به سمت خاکریز عراقی‌ها رفتیم و عراقی‌ها با تانک‌هایشان به ما حمله کردند و آنقدر زیاد بودند که لرزش تانک را روی سنگر خودمان حس می‌کردیم. خاک جنوب هم چسبناک بود و تا حد کمی می‌توانستیم خاک را حفر کنیم تا سنگر ایستاده (سنگر حفره روباهی) درست کنیم. تا صبح حمله آنها متوقف شد. فرمانده آمد و گفت باید برویم جلو زیرا اینجا شناسایی شده است و ما را می‌زنند. باید سنگرهای E شکل می‌کندیم. دندان‌ه وسط را آرپی جی زن می‌نشست و شلیک می‌کرد و دو دندان‌ه بغلی هم کمک آرپی جی زن‌ها بودند که گلوله آرپی جی داشتند اما خودشان آرپی جی نداشتند و اسلحه کلاشینکف داشتند. ۲۵۰ تانک برای پاتک آمده بودند و پشت سر

تانک‌ها نیروهای پیاده عراقی بودند. شب سوم تنها کاری که کرده بودیم، این بود که آر پی جی‌ها را از عراقی‌ها برداشته بودیم و هر کس چند گلوله و یک کلاشینکف و یک آرپی جی داشت. عراقی‌ها هم نمی‌دانستند ما سنگر زده‌ایم. فرمانده گفت وقتی کلت منور بنفش را زدم شما شروع به شلیک کنید اما کسی زودتر شلیک نکند برای آنکه آرپی جی اگر بیشتر از ۱۵۰ متر شود انحراف پیدا می‌کند و ستون لو می‌رود. به فاصله ۱۰۰ متری ما که رسیدند، ۵۰ آرپی جی همزمان شلیک کردیم. عراقی‌ها باور نمی‌کردند و ۴۰ تانک‌شان زده شد و شروع به فرار کردند و باز هم تانک‌هایشان را زدیم. روز چهارم با هلیکوپتر برای ما توپ‌های ۱۰۶ آوردند و نیرو هم می‌آمد و نوید این بود که موقعیت ما در جزیره دارد تثبیت می‌شود. تقریباً ۴۰ روز این وضع ادامه داشت و جزیره مجنون تثبیت شد.

اسفند سال ۶۳ عملیات بدر شروع شد و باید جاده العماره- بصره آزاد می‌شد. از جزیره شمالی و جنوبی باید بیرون می‌آمدیم و با بلم و قایق‌های تندرو برای حمله می‌رفتیم. صدام در این عملیات متر به متر خاکریز زده بود که نیروها گم شوند اما هر لحظه فکر می‌کردند که نیروهای ایران پشت یکی از این خاکریزها هستند. در نتیجه زایه خمپاره‌هایشان از ۸۰ درجه شروع می‌کرد تا ۴۵ درجه. در بدر آرپی جی زن بودم. به جایی رسیدیم که خط اول و دوم شکسته شد و جاده العماره- بصره را هم رد کردیم و باید به سمت دجله و فرات می‌رفتیم. یک دیوار سیم خاردار ۴ در ۴ بود (متشکل از ۴ ردیف افقی در ۴ ردیف عمودی) که پشت آن سه تیربار عراقی به فاصله

۵۰ متر کار می‌کردند. آنجا تیربارچی‌ها باید از ستون فاصله بگیرند و جلو بروند و وسط اینها دو آرپی جی زن بودند و همزمان به سنگر تیربار شلیک می‌کردند. دوتا از آنها زده شد و وقتی سومی زده شد من زخمی شدم. آرپی جی زده بودم و داشتم گلوله عوض می‌کردم که گلوله به دستم خورد و گلوله آرپی جی از دستم پرتاب شد. گلوله گریفت از ساعدم وارد شده بود. دستم را بستم و هنگامی که می‌خواستم برگردم با صورت به زمین خوردم و دیگر چیزی متوجه نشدم. ۹ نفر زخمی شده بودیم. عراقی‌ها هم پدافندشان را جلوتر آورده بودند و تیربارچی‌شان هم دوباره شروع به کار کرده بود. صبح که به‌هوش آمدم، دیدم که یک عراقی بالای سرم است. به عربی چیزی گفت و شروع کرد به تیر خلاص زدن. دستم روی بدنم بود و تیری که زد به بازوی من خورد درست نزدیک همانجایی که تیر قبلی خورده بود. دو عدد نارنجک هم انداخت و ترکش به چشم راستم و ابروی چپم اصابت کرد و تمام بدنم را هم گرفت.

۱۲ ظهر شهید احمد کاظمی، فرمانده لشکر ۸ نجف اشرف در خط آمد و فرمان پیشروی داد. من را به عقب آورده بودند و در سنگر تانک گذاشته بودند و عراقی‌ها هم به عقب رفته بودند. چشمم هم ترکش خورده بود و چیزی متوجه نمی‌شدم. چشمم باد کرده بود و خون از بدنم می‌رفت. گلوله‌باران بود، شکم و پایم هم دوباره ترکش خورد. بعد من را به عقب برده و در سنگری گذاشته و پتو دورم بسته بودند و به‌عنوان شهید می‌خواستند به عقب برگردانند. چون برادر من مسئول دیده‌بانی لشکر ۸ نجف بود و دیده‌بانی هم آنجا نفر داشت، من را شناختند و گفتند کسی نباید بفهمد. ماشین آمبولانس که آمده بود تا من را به معراج شهدای اهواز ببرد، از نشانیان بود و کاملاً من را می‌شناخت. می‌گفت وقتی شما را در آمبولانس گذاشتم گفتم جواب پدر شما را باید چه بدهم. در جنگ بالغ بر ۳۰۰ نیروی خودی را نجات دادم. می‌گفت از روبه‌روی بیمارستان صحرایی ۵ نصر مشهد که رد می‌شدم، دیدم صدایی از عقب آمبولانس می‌آید و متوجه شدم پایت را تکان می‌دهی. سریع با خودش نیرو می‌آورد و من را به بیمارستان صحرایی می‌برد. به‌هوش که آمدم دیدم چند دکتر بالای سرم هستند. گفتم اینجا کجاست، گفتند ایران. پرسیدم راست می‌گویید که عکس امام (ره) را بالای سرم نشان دادند تا خاطر من جمع شود. سرم و خون وصل و به بیمارستان اهواز منتقل کردند. در این چهار روزی که آنجا بودم، ۱۰ دقیقه هم به‌هوش نبودم. از آنجا هم با هواپیما به بیمارستان امام خمینی (ره) تهران انتقال یافتیم. اینجا مداوا شدم. بعد از دوره نقاهت در عملیات «کربلای ۵» حاضر شدم. در فلو حضور داشتم و تا آخر جنگ و عملیات مرصاد هم شرکت کردم. جانباز ۵۵ درصد هستم. از سال ۷۲ وارد شرکت ملی گاز ایران و سال ۷۴ استخدام شدم. قبلاً در پالایشگاه کار می‌کردم و بعد به خط لوله آمدم و اکنون هم به‌مدت ۱۱ سال است که در امور بازرسی فنی شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران مشغول کار هستم.

دوره‌می خانوادگی

عصر یک روز گرم تابستانی بود. برای حضور در ارد سینما فلسطین شدم. ورود به سالن سینما گردهمایی خانوادگی شرکت مهندسی و توسعه همان و مواجه شدن با یک جمع خانوادگی با گاز ایران و دیدن فیلم «شب‌ی که ماه کامل شد» نشاط همان.

غلامرضا علی‌نژاد: سینما؛ ساعتی برای تفریح و فراغت خانواده‌ها

مرد دیار باغ‌های سبز و معطر چای که به‌همراه خانواده‌اش برای تماشای فیلم «شب‌ی که ماه کامل شد» در لابی سینما فلسطین حضور دارد، از اینکه شرایطی فراهم شده تا ساعتی را در آخرین روز هفته در کنار خانواده‌اش به تفریح و فراغت بگذراند، احساس خوبی دارد.

غلامرضا علی‌نژاد از اهالی شهر زیبای لاهیجان با تشکر از برگزارکنندگان چنین رویدادهایی می‌گوید: «برای ما شهرستانی‌ها که از قوم و خویش‌هایمان دور هستیم، هرگونه امکانات برای تفریح و سرگرمی یک غنیمت بزرگ به‌شمار می‌آید.»

محمد عبدالوند: نظرسنجی، یک اتفاق خوب

محمد عبدالوند از همکاران واحد بازرسی فنی که تاکنون فیلم‌های بادبگارد، محمد رسول‌الله (ص) و ماجرای نیمروز را در سینما فلسطین به‌تماشانشسته‌است، می‌گوید: «باید از مسئولانی که برای برگزاری گردهمایی‌های خانوادگی برنامه‌ریزی می‌کنند، تشکر کرد. اخیراً انتخاب فیلم سینمایی از طریق نظرسنجی از همکاران انجام می‌شود که اتفاق خوبی است. بهتر است به لحاظ زمانی هم تریبی اتخاذ شود تا ساعت اکران فیلم با زمان اذان مغرب تداخل نداشته باشد.»

او ادامه می‌دهد: «امیدوارم برنامه‌ریزان برای موضوع تغذیه این گردهمایی هم راهکاری بیندیشند تا این خدمت نیز مجدداً برای پرسنل و خانواده‌ها فراهم شود. ضمن آنکه بد نیست درباره سالن سینما هم تنوعی ایجاد شود و به‌صورت گردش‌شی یا از طریق انجام نظرسنجی، امکان استفاده از دیگر سالن‌های شهر فراهم شود.»

باطعم هنر

برای لحظاتی در ورودی سینما ایستادم و در همان فضای آکنده از سرزندگی با تنی چند از انرژی مثبتی که در سالن موج می‌زد را به نظاره علاقه‌مندان به هنر هفتم همکلام شدم تا نظرات‌شان نشستم.

سعید آخوند نسب: انتخاب فیلم‌ها از ژانرهای مختلف

سعید آخوند نسب، رییس واحد حفاظت از زنگ و کنترل خوردگی که به‌همراه خانواده‌اش برای تماشای فیلم سینمایی به گردهمایی خانوادگی بزرگ شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران آمده‌است، برپایی این قبیل دوره‌می‌ها را فرصتی برای بهره‌مندی خانواده‌ها از محصولات فرهنگی توصیف می‌کند و می‌افزاید: «ممکن است در طول هفته، خانواده‌ها فرصت کافی برای رفتن به سینما نداشته باشند اما این برنامه‌ها به‌خوبی برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود و اخیراً از طریق نظرسنجی، سلیقه همکاران نیز در انتخاب فیلم‌ها لحاظ می‌شود که اقدامی رو به جلو است. ضمن آنکه بهتر است فیلم‌ها از ژانرهای مختلف انتخاب شوند تا به لحاظ تنوع نیز میزان رضایت مخاطبان ارتقا یابد.»

منوچهر مشهوری: تامین نیازهای فرهنگی سلیق گوناگون

منوچهر مشهوری از کارکنان طرح خط لوله هفتم سراسری گاز از اینکه برنامه‌های فرهنگی شرکت باعث گردهم آمدن خانواده‌ها می‌شود، رضایت دارد و آن را مفید ارزیابی می‌کند.

او از اینکه برگزاری چنین برنامه‌هایی، نیازهای فرهنگی سلیق گوناگون را پوشش می‌دهد، خرسند است و برنامه سینما را سبب آشنایی خانواده‌ها و فرزندان با یکدیگر می‌داند.

او ادامه می‌دهد: «امیدوارم امکان اجرای برنامه‌های فرهنگی باشکوهی همچون جشن انقلاب، مجدداً برقرار شود و شرایط برپایی دوره‌می‌های خانوادگی در شکل‌های نو مورد بررسی قرار گیرد.»

سیستم مدیریت یکپارچه IMS

امروزه با رشد روزافزون صنعت و تکنولوژی، اکثر سازمان‌ها به نقش سیستم‌های مختلف مدیریت در هدایت و یکپارچگی فعالیت‌ها در فرآیند کاری پی برده‌اند. سیستم‌های مدیریت یکپارچه می‌توانند از جنبه‌ها و دیدگاه‌های مختلفی به بررسی فعالیت‌ها، محصولات و خدمات سازمان بپردازند و یک یا چند بعد سازمان را مورد توجه قرار داده و رضایت گروه یا گروه‌های خاصی را مد نظر قرار دهند. این گروه‌ها می‌توانند شامل مشتریان، کارکنان، صاحبان و سهامداران، عرضه‌کنندگان، پیمانکاران، جامعه، گروه‌های مستقل (نظیر گروه‌های حمایت از محیط زیست، دولت و...) باشند. اگر سازمان رضایت همه گروه‌ها را در نظر بگیرد، باید به فعالیت‌های خود از جنبه‌های مختلف نگاه کند و این خود مستلزم استقرار سیستم‌های مدیریت مختلف در سازمان است. اما استقرار سیستم‌های مدیریت مختلف با نیازمندی‌هایی که خاص هر یک از آنهاست، نه تنها باعث پیچیدگی و سردرگمی سازمان خواهد شد، بلکه مشکلاتی از قبیل به هدر رفتن منابع، حجم عظیم مستندات، دوباره کاری‌ها، خستگی کارمندان و در نتیجه کاهش کارایی و... را در پی خواهد داشت.

اثر بخشی و کارایی سازمان‌ها از یکسو و کاهش ضایعات و آسیب‌های جسمی و افزایش انگیزه از سوی دیگر و همچنین به منظور افزایش بهره‌وری، حفظ محیط زیست، امروزه سازمان‌ها از ادغام سیستم‌های مختلف مدیریتی در یک سیستم مدیریت واحد به نام سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) (Integrated Management System) بهره می‌گیرند. با توسعه روز افزون و گرایش رو به رشد سازمان‌ها به استقرار سیستم‌های مدیریت متناسب با اهداف سازمانی و بنا به خواست مشتریان و طرف‌های ذی‌نفع خود، منطق استقرار همزمان چند سیستم مدیریتی به صورت فراگیر مورد اقبال قرار گرفت. در پاسخگویی به این خواست مشتریان، الگویی را برای ممیزی همزمان بر اساس استانداردهای سیستم مدیریت کیفیت ایزو ۹۰۰۱ به عنوان استاندارد پایه و یک یا بیش از یکی از استانداردهای سیستم مدیریت محیط زیست ایزو ۱۴۰۰۱ و سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه‌ای ۴۵۰۰۱ و بررسی و یکپارچگی این سیستم‌ها در حین ممیزی ایجاد و ارائه کرده‌اند. تأیید سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) نتیجه موفقیت مشتریان در اثبات انطباق سیستم‌های مدیریت خود با الزامات استانداردهای مرجع بر اساس مقررات موسسات اعتبار دهنده بین‌المللی است. در این راستا شرکت مهندسی و توسعه گاز از سال ۱۳۹۰ گام‌هایی برای استقرار سیستم‌های مدیریتی برداشته است و موفق به دریافت گواهینامه‌های OHSAS 18001-2007، ISO 14001، ISO 9001-2004 و OHSAS 18001-2007 شده است.

Integrated Management System

منابع سیستم مدیریت یکپارچه

هنگام استفاده از سیستم مدیریت یکپارچه الزام‌هایی وجود دارد که در سه استاندارد یکسان یا مشابه هستند، نظیر:

- نیاز به کنترل مستندات
- نیاز به کنترل سوابق فعالیت‌های انجام شده (کنترل داده‌های ثبت شده)

- آموزش، رقابت پذیری و ایجاد آگاهی
- نیاز به ممیزی داخلی
- ضرورت بازبینی مدیریت در مفهومی به نام بازنگری مدیریت

- ضرورت وجود سیستم‌های پایش و اندازه‌گیری مانند پایش اهداف و شاخص‌ها
- ضرورت وجود روش ایجاد بهبود
- اقدامات اصلاحی، از نیازمندی‌های ضروری هر سه استاندارد است

از این رو یک سیستم مدیریت یکپارچه می‌تواند زمان ممیزی در سازمان را کاهش دهد چراکه برخی فاکتورها می‌توانند تنها یکبار پایش شوند به جای آنکه در هر سیستم مدیریت یکبار به‌طور جداگانه مورد بررسی مجدد قرار گیرند. با پیشگیری از وقوع دوباره کاری در سیستم‌ها می‌توانیم به یک فرآیند مدیریتی کارآتر نیز دست یابیم.

دستاوردها و مزایای سیستم مدیریت یکپارچه IMS

در شرکت مهندسی و توسعه گاز

از دیگر مزایای سیستم مدیریت یکپارچه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- شناسایی، مستندسازی فرآیندهای سازمانی
- مکانیزه کردن فرآیندهای سازمانی به وسیله سیستم BPMS

- بهبود مستمر سیستم‌ها و فرآیندها
- پیشگیری از آلودگی‌های زیست محیطی نظیر تدوین دستورالعمل مدیریت پسماند و کاهش ضایعات
- بهبود شرایط ایمنی محیط کار و کاهش حوادث نظیر بهبود ایمنی آسانسورها

- کاهش تماس شغلی با عوامل زیان‌آور نظیر اصلاح روشنایی در ساختمان‌ها

- ایجاد سیستم سنجش رعایت مشتری
- ارتقای آگاهی پرسنل با اجرای برنامه‌های مناسب و متناسب آموزشی

- تهیه کتابچه راهنمای سریع اورژانس
- نصب سیستم اعلام و اطفای حریق
- رفع مشکلات فایر باکس‌ها
- ایجاد طرح پایش سلامت در کلیه ساختمان‌های شرکت
- معاینات ادواری کارکنان
- ایجاد حلقه‌های کیفیت
- تقویت نظام پیشنهادات

همیشه یک راه حل وجود دارد

ماجرای صرفه جویی چند ده هزار یورویی با تکیه بر فناوری‌های نو

جمله انگیزشی «همیشه یک راه حل وجود دارد» در ذهن اغلب ما با استفاده از قوه خلاقیت برای آزمودن راه‌های نو، شکستن کلیشه‌های ذهنی و نه‌راسیدن از موانع فرارو گره خورده است. یکی از تجربیات اخیر و موفق شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران در اجرای یک دوره تخصصی با استفاده از تکنولوژی‌های مبتنی بر فناوری اطلاعات راهی را گشود تا از این پس انتقال مفاهیم دانشی، با بهره‌وری بسیار بیشتری دنبال شود.

حسن حاجی‌هاشمی، رییس برنامه ریزی، تامین و آموزش نیروی انسانی معتقد است که تکنولوژی‌های نوین، راه‌های میانبر بسیاری برای عبور از سختی‌ها ارائه کرده‌اند و ما به جای راه حل‌های سخت‌افزاری، پرهزینه و زمانبر، بهتر است سوار بر بال‌های نامرئی امواج دیجیتال از مرزهای سخت عبور و قلمروهای جدید را فتح کنیم.

انجام رسید. همه هزینه‌های برگزاری این دوره حدود ۶ میلیون تومان بود که در قیاس با دیگر هزینه‌ها (اعزام کارشناسان به خارجیا حضور مدرس در ایران) بین ۶۰ تا ۱۱۰ هزار یورو صرفه‌جویی ارزی در بر داشته است.

اگر هزینه‌های حذف شده را با نرخ امروز ارز محاسبه کنیم به رقمی قابل توجه می‌رسیم که به یاری خدا و تدبیر مسئولان به نفع مردم و پیشرفت جامعه و کشور سرمایه‌گذاری خواهد شد.

لازم است عنوان کنم که تمام فیلم‌های این دوره به‌صورت فایل‌های مالی ویدئو ذخیره شده‌اند تا امکان پخش آن برای دوره‌های آتی فراهم شده و به‌صورت آفلاین هم قابل بهره‌برداری باشد.

نوفا - اکنون آموزش شرکت در چه سطحی از سرآمدی قرار دارد؟

اغلب فرآیندهایی که سابقاً به‌صورت کاغذی انجام می‌شد اکنون مکانیزه شده و در قالب نرم‌افزارهای تخصصی نظم یافته است. فرآیندهایی نظیر نیازسنجی آموزشی و جمع‌آوری نیازهای سالانه آموزشی همکاران اکنون بدون نیاز به کاغذ و با سرعت و دقت بهتری انجام می‌شود. در حال حاضر براساس استانداردهای مشاغل که از سوی شرکت ملی گاز ابلاغ شده، تقویم آموزشی اهداف کلان شرکت و تقویم مبتنی بر استاندارد شغل سالانه اجرا می‌شود و پس از اجرا نیز اثربخشی این دوره‌ها در حوزه کاری در ۴ سطح بررسی می‌شود.

در قرارداد، به هرنحوی که شده راه سومی بیابیم و علاوه بر بهره‌برداری از فواید دوره، با جریمه سنگین مواجه نشویم.

نوفا - بنابراین در شرایطی که جریمه قریبالوقوع به‌نظر می‌رسد تصمیم به اجرای دوره به صورت الکترونیکی گرفتید؟

بله؛ در این شرایط بود که ما تصمیم گرفتیم برگزاری این دوره از طریق ویدئو کنفرانس را در دستور کار قرار دهیم که البته در این مسیر هم با موانع فراوان اجرایی، سخت‌افزاری و فنی مواجه شدیم.

با توجه به اینکه ایجاد ارتباط با کیفیت ویدئویی بالا بین استاد و حضار در جلسه نیازمند دقت بالایی ۲۰ مگاپیکسل بود، امور فاوای شرکت اعلام کرد که اگر پهنای باند شرکت را به‌مدت ۲۰ روز در اختیار آموزش و تبادل دیتاهای حجیم بگذارد، سرویس‌دهی مطلوب به دیگر عملکردهای سیستم تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد و با اختلال مواجه می‌شود.

اما ما پشت این دیوار متوقف نشدیم و با استفاده از منابع و ظرفیت‌های بیرون شرکت، سالن کنفرانس ساختمان هفتم را به سخت‌افزار و نرم‌افزارهای لازم مجهز کردیم.

نوفا - اجرای این دوره به صورت الکترونیکی چه دستاوردهایی داشت؟

اجرای این دوره به‌مدت یک ماه (دو روز در هفته) در ساختمان هفتم و با مشارکت ۱۵ تن از کارشناسان فنی، مهندسی طرح‌های خطوط لوله با موفقیت به

نوفا - شاید برای ورود به بحث بهتر باشد از اینجا شروع کنیم که برگزاری دوره آموزشی «طراحی خطوط لوله» از سوی شرکت خارجی چه هدفی داشت و در صورت عدم برگزاری آن، چه ضررهایی متوجه شرکت می‌شد؟

برگزاری دوره آموزشی طراحی و اجرای خطوط لوله گاز، در بخشی از مفاد قرارداد منعقد شده بین خط لوله نهم سراسری گاز و یک شرکت معتبر بین‌المللی دیده شده بود. ما در صورت عدم برگزاری این دوره آموزشی باید جریمه‌ای حدود ۱۰ هزار یورو پرداخت می‌کردیم. لازم است عنوان کنم که شرکت یادشده یکی از اسم و رسم دارترین مجریان احداث خطوط لوله گاز در جهان است که از پیش‌فراوان مشارکت در اجرای شبکه گاز ایران است و تجربیات گران‌سنگی در این مبحث دارد.

نوفا - برای برگزاری دوره آموزشی چه انتخاب‌هایی داشتید و چرا در نهایت اجرا از طریق ویدئو کنفرانس را ترجیح دادید؟

ما برای برگزاری این دوره دو راه داشتیم. راه نخست اعزام کارشناسان شرکت به مدت ۲۰ روز به خارج از کشور که هزینه‌های معادل چند ده هزار یورو را به‌همراه داشت. راه دوم هم آمدن استاد به ایران برای اجرای دوره بود که او هم مبلغی معادل ۱۰۰ هزار یورو را برای تدریس درخواست کرده بود. به نتیجه نرسیدن این دو راه‌حل، ما را ناگزیر کرد در فاصله زمانی دو هفته مانده به اتمام مدت ذکر شده